

Zijn rechter-
ing van het
danus over
p de hoogte
n het geven

bedacht zijn,
leerd wordt.
het vader-
dien kande-
behoort, in
en en de te-
tijden van
Zijn Woord
gebeurt het
strik opnieuw
d het ambt
de eenvoud-
we mannen
kerken geen
rtvarendheid
u getrouwe
anderen te
a reformatie
raag of het
ene gemeen-
zoozeer aan
min of meer
housen, dat
l zulks toch
Noord. Dat
k tot schade
ons land er-
worden ge-
m bevestigd,
nden kerke-
ding met de
pen. Soms
r komt, om-
ken. Dat is
vingt er toe-
r de institu-
rder en leen-
n, die hier-
szins onder-
an naburige
t als consu-

rein tot het

LEVEN

LEVEN

en thans iets
er de jeugd-
rden door de

hebben, voor-
len, allemaal

besloten, ge-
t Vrijdag 28
A, B en C.
ig een vierde
ek ervoor of
kunnen. Men

In verband
(want kamp-
mersprijs iets
kampkosten
t verder zoo
n zijn gratis

Dat wordt
er, enz, enz.

unpeerterrein.
boomen heen,
e-lul bekijken.

aan. Een vrij
de kilometers
ad, maar zoo

e maar geen
jke mee. Lul.
ys 21 Juli al
nderdak voor

ift voor ont-
oorgezet.

t van Amos",
ver „Arbeid“
ren functioneren

anten, houden
s tabernakels.

nen meedoen.
n de G. van
(niet monde-

duit), leeftijd,
of B. of C.
na deze de-
lden? Graag,

de,
N. DOOREN,
JEL.

institueeren van een kerk wordt overgegaan, dan moet de missionaris die dat doet en de kerk, die hem daartoe autoriseert, wel bedenken of de omstandigheid, dat men in Nederland noodgedwongen geïnstitueerde kerken heeft zonder eigen herder en leeraar, nu aanleiding mag zijn, op het zendingsterrein tot instelling van de ambten over te gaan, ook dan als het ambt van herder en leeraar onvervuld moet blijven, wijl de krachten daartoe ontbreken. De redeneering van de Toelichting, dat er op O. Soemba en Savoe kerken geplant zijn en dat dus de zendingstaak van onze kerken daar afgelopen is, zou slechts dan kunnen opgaan, indien die institueering was geschied zoals dat door Paulus aan Timotheus en Titus is opgedragen. M.a.w. indien er getrouwe predikers waren gevormd, bekwaam om ook anderen te leeren en machtig belde om te vermanen door de gezonde leer en om de tegensprekers te wederleggen.

In dit verband wil ik ook wijzen op het slot van punt 7 der voorstellen, die door de classis Alkmaar-Zaandam bij de Generale Synode worden ingediend over het ambt en het werk van een zendingeling of evangelist. In dat slot van punt 7 lezen wij: „Naar den aard van zijn ambt (bedoeld is het ambt van zendingeling of evangelist) is zijn werk voor hen die tot het geloof toegebracht zijn afgelopen wanneer onder hen de ambten zijn ingesteld“. Het spreekt vanzelf, dat deze bepaling alleen zin heeft, wanneer onder instelling der ambten wordt verstaan volledige institueering, dus inclusief het ambt van herder en leeraar.

Om te kunnen concluderen, dat vanwege onze kerken het zendingswerk op O. Soemba en Savoe beëindigd mag en moet worden, is het niet voldoende wanneer geconstateerd wordt, dat daar kerken geïnstitueerd zijn, maar het zal moeten vaststaan, dat die institueering is geschied overeenkomstig de eischen die Gods Woord stelt. Met name zal gevraagd moeten worden, of er reeds van stad tot stad onderlingen zijn aangesteld, die beantwoorden aan de eischen die Paulus in de brieven aan Timotheus en Titus stelt, getrouwe mannen, bekwaam om ook anderen te leeren enz. Ik ben er van overtuigd, dat de laatste vraag vooralsnog ontkennend moet worden beantwoord. Ik weet wel dat op circa dertig plaatsen op O. Soemba en Savoe op Zondag de geloovigen samenkomen om Gods Woord te hooren en dat op al die plaatsen voorgangers zijn, die alsdan hun gaven ten nutte en ten dienste der saamgekomenen aanwenden. En bij die voorgangers zijn er ook enkelen, die een volledige opleiding tot goeroe Indijl ontvangen hebben. Maar de groote meerderheid heeft dat niet; verscheidenen hebben zoo goed als geen opleiding ontvangen. Zelfs is het wel voorgekomen, dat in die bijeenkomsten werd voorgegaan, door iemand die niet lezen kon. Maar zelfs de opleiding tot goeroe Indijl, zooals die in het verleden gegeven werd, was er niet op gebaseerd, dat zij die deze opleiding gevolgd hadden, verder zelfstandig het Woord zouden bedienen. Ook na hun opleiding hadden zij nog voortdurend de leiding en het toezicht van den missionairen predikant noodig. Onder den drang der omstandigheden zijn de kerken op O. Soemba er in 1947 toe overgegaan, toen zij bijna tien jaar verstoken waren geweest van de bediening der sacramenten en toen ook de terugkeer van de Goossens nog steeds belet werd, enkele van de bekwaamste goeroes tot het ambt van herder en leeraar te roepen. Ik doe voor niemand onder in waardeering voor deze beide predikanten Coreh en Tanahomba, zij vervullen hun ambt met trouw en met eere. Maar het zijn er maar twee, waarvan de eerste al ver op jaren is gekomen en niet meer zoo goed mee kan. Ook onder de overige goeroes zijn er nog wel enkele, die gaven bezitten om tot herder en leeraar te worden beroepen. Eerlang zal dat ook wel geschieden. Maar ook dan blijft het getal nog veel te klein, vooral wanneer in acht genomen wordt de geografische gesteldheid van het terrein, waardoor het bijv. op een enkele uitzondering na, uitgesloten is dat een predikant op één Zondag in twee of drie plaatsen voorgaat. Maar bovendien, al zouden er binnenkort in het geheel vier of vijf inheemsche predikanten zijn, ook dan moeten de kerken hier niet te lichtvaardig besluiten, dat deze mannen, die slechts een primitieve opleiding genoten hebben en die vrijwel van alle hulpmiddelen voor verdergaande studie verstoken zijn, nu ook bekwaam zijn om de opleiding ter hand te nemen. En toch is die opleiding brood- en broodnoodig. Die opleiding behoort dan ook m.i. tot den noodzakelijken afbouw van het zendingswerk.

Zoo denken de kerken op Oost-Soemba en Savoe er zelf ook over, zooals blijkt uit de voorstellen, die zij aan de Generale Synode gezonden hebben. Eenerzijds blijkt daaruit, dat zij zich haar roeping van zelfstandige kerken bewust zijn en dat zij die roeping ook wenschen op te volgen. Anderzijds wordt daarin de begeerte uitgedrukt, dat zij den voortgaanden steun van de kerken in Nederland mogen blijven ontvangen, om te volmaken hetgeen aan hun geloofskennis ontbreekt, opdat zij des te beter haar roeping zullen kunnen vervullen.

Een volgend maal hoop ik iets te kunnen zeggen over de verdere voorstellen van de part. synode van Friesland.

Nijkerk.

C. C. DE VRIES.

✱

✱

✱

✱

✱

✱

✱

✱

✱

S. O. S. zonder námen : ámen

Amice,

Van hoeveel kanten je al aangesproken bent over „thijs booy“, zooals hij op het stofomslag van zijn boek heet, weet ik niet; maar nu ik gevraagd ben, met jou over dat boek wat te praten, heb ik het eens laten komen. Men is, geloof ik, in kringen, waar ze (bl. 149) jou niet zien willen op Zondag, met dit boek nog al druk in de weer: het heet volgens stofomslag: kerk en jeugd. Er zijn, als ik het wel heb, drie groepen in die kringen: de eene zegt: jubilate, amen; de tweede: er deugt niks van, quis non fleret?; de derde: de man heeft toch dit boek omringd met gebeden, en dus: lees met getempereerde vreugde en met getempereerde smart.

De vraag is nu: waarmee zal de lezer zich in al wat des lezers zijn moet tempereeren?

Erg lang heb ik over het opschriftje boven dit briefje niet nagedacht. Op bl. 137 las ik iets over „amen“, en op bl. 138, 5 regels verder, iets over S.O.S. Wat dat „amen“ betreft: thijs booy spreekt over den „jeugdkerkdominee“. Die moet er wezen, vindt hij. Ik denk er anders over; ik voor mij vind het niks netjes, dat je jouw een aparten dominee willen geven, en mij met mijn leeftijdsnoodgenooten niet; hoewel ook wij op onze leeftijd onze noden hebben; of dacht je soms, dat wij van boven de veertig, vijftig, misschien wel zestig, geen leeftijds-moelijkheden hadden? Als we psychiaters willen vragen, krijgen we zoo maar keurig getikte rapporten. Je kunt er dadelijk een quinquagenariën-dominee op bestellen. Maar enfin.

Nu gaat de schrijver vertellen, wat die jeugdkerkdominee zooal moet wezen: aan „enige“ voorwaarden moet hij voldoen, en dan komen er, net trouwens als bij ieder ander christenmenschen, niet „enige“, maar x-tot-de-n-de voorwaarden. Ik lees er geen één van voor, want ik weet, hoe gauw je thijs booy plus adolphus venator kunt misshandelen met een zinnetje-uit-zijn-verband.

Maar ik wil wel iets typeerends aanhalen; dát mag thijs booy adolphus venator óók doen (maar hij kent hem natuurlijk niet; hij kent, geloof ik, alleen maar kennissen, en dat is ongelukkig jammer).

Nu dan, typeerend voor — we zullen dat jaquet met „thijs booy“ nu maar laten loopen, anders wordt 't flauw — typeerend voor Thijs Booy vind ik, dat hij van den voor julle te benoemen chambre-séparée-dominee dit verklaart: „Hij moet zijn..... een gedistingeerde meneer en een ongelikte beer. Een schaaop op vijf poten. Amen“.

Ik geloof, dat julle tegenwoordig voor veel ernstiger worden verdiet, dan wij vroeger waren: wij moesten altijd een beetje lachen over zó'n schaaop, en het had op de les groote moeite, ons onder den duim te houden. Maar zeggen julle vandaag op zó'n gezicht: „amen“?

Dit woord, dacht ik, hoort nog altijd bij „het zal waar en zeker zijn“; het wordt me zóó gezegd, tenminste in mijn catechismus-op-vier-pooten, daar, waar vaste námen zijn genoemd, námen van Personen, en van Woorden, waar je houvast aan hebt, met ordinanties en zoo, waar je „amen“ op zeggen mag, en moet.

Maar nu verder, Booy vertelt, dat de jeugdkerkdominee moet weten, dat hij de man niet is, dat hij zulk werk niet aan kan.

Nu, ik kan daarin komen: ik lees zoo iets ook van en voor alle christenmenschen, bij al hun doen en laten: antwoord op vraag 9, 62, 114, 117 Catech. Het laatste woord van Booy's boek is een regel uit een Duitsch vers, waarin een dominee preekt tegen zichzelf; thema: hoe de dominee wezen moet? Dan komen er weer x-tot-de-n-de voorwaarden, en het laatste woord is: hij moet heel anders wezen dan ik, „Ganz anders als ich“.

Het is dus de oude kost van antwoord 9, 62, 114, 127.

Máár, die kost is voor iedereen: voor boekenschrijvers, en pillendraaiers; voor professoren en algemeene adjuncten van het eerste het slechtste jeugdparlementorganisatoortje; voor den bakker en voor het meisje dat de vloeren dwelt. „Ganz anders als ich“.

We moeten dus niet alleen van die over het paard getilde (ja, ja, door Thijs Booy eigenhandig over het paard getilde) dominees, maar van alle werkers, heusch niet alleen van alle voorwerkers en ook van alle jongens en meisjes hooren: ik ben de man niet: de goele is: „ganz anders als ich“.

En nu kom ik terug op bl. 138: de lieden, zegt Booy, die „in de rij staan“ voor het jeugddominee worden (en ik, A. V., zeg er nu bij: de lieden, die iets, iets, het kan me niet schelen wat, die iets willen worden), die moet men, zegt Booy, rustig in de rij laten staan.

We moeten dus iedereen, die een of ander treffelijk ambt begeert, rustig in de rij laten staan.

We moeten mekaar dus allemaal maar laten staan.

Want als je zou zeggen: ik gevoel roeping, en ik geloof, dat God me de kracht geven zal, en nu ga ik in het rijtje staan, dan moeten we zeggen, met Thijs Booy: „geprezen zij de gauwheid die bij die rij een bord neerzet: een hoeraatje voor onze redders, of S.O.S.-signalen geeft“. We moeten dus, en dit heeft van een flauw mopje nu letterlijk niets, allemaal bidden: bewaar ons voor onze redders, Heer, S.O.S. van wie op onze S.O.S. signalen ons werkelijk te hulp snellen, omdat ze gelooven, iets ontvangen te hebben, dat ze moeten doorgeven, en dat helpt. We moeten dus aldoor S.O.S.-signalen geven en S.O.S.-signalen óók, als er lieden komen helpen met concrete reddingsbootten, zeggende: spring maar d'r in, ze zijn flink geteerd, daar kun je Amen op zeggen.

Je vindt het wat vreemd? En onthutsend? Nu, ik ook. Wie durft nu nog zijn naam noemen, om de jeugd te helpen? Durft Thijs Booy het wel? Hij deugt als schrijver niet? Ik weet niet meer, of de wijze jeugdleider nu moet zijn: „ganz anders als Thijs Booy“. Ik weet wel dit: als dat allemaal de roos treft, dan blijven we allemaal in de misère. God heeft dan geen frisch volk meer over. Ook geen geschikte kandidaten voor een reddingsploeg. Want hún kwaden zijn ook al x-tot-de-n-de. Kwaden zonder tal. We blijven dus allemaal roepen van onze noden (x-tot-de-n-de). En we weten alleen maar, dat we enorm ontevreden zijn, en dat God wel Vader heet, en dat de

kerk — dat zegt Booy honderd-en-een keer — moeder moet wezen (maar hij bedoelt: baker) en dat ze ons „haar borsten moet onthullen“ bl. 140, wat hij zelf een beeld, niet aan de therapeutische, maar aan de erotische sfeer ontleend zegt te zijn; en nou is ineens de baker nog weer wat anders geworden.

Het lijkt me een beeldencomplicatie uit wat schrijver noemt: de psychiatrische eeuw. En verder weet je als aangesproken jongere alleen maar, dat je met al je onzekerheidsjes (x) en protestjes (na) blijft opgesloten in den vicieuze cirkel van het draaien-om-je-zelf. Waarom? Omdat je in deze buurt herders hebt, die allemaal zeggen: kom in de wei, maar denk asjeblieft niet, dat je van je „nóód“ af komt; kom aan moeders borst, maar geloof asjeblieft niet, dat je melk krijgt, en later vaste spijs. Heb het warm daar aan dat zachte piekje, maar zeg tegen moeder: de ware moeder is „ganz anders als Du“; en als ze je een draai om de ooren geeft, zegt dan: u jaagt uw prominenten weg, eer ze het te wezen blijken konden (bl. 164 schrijft: „wie niet overhoop kwam te liggen met alles en alles, zal het formaat missen om straks het hooge midden van onze cultuur op te gaan“: „de kerk jaagt veel mensen, die haar prominenten kunnen worden, de kerk uit of het kerkplein af“).

Even uitblazen, amice. En nou even kijken: waar staat Thijs Booy?

Thijs Booy zegt, nadat hij deze woorden heeft gelanceerd: „Ik weet, dat ook nu mensen razend zullen worden om wat ik zeg“.

Nu, ik geloof, dat het erg mee zal vallen. Razend worden? Op Thijs Booy? Geen sprake van: die doet toch óók mee met het uit de kerk jagen van wie prominenten hadden kunnen worden uit zijn kerk? Hij is óók van de familie der kerkpleinschoonvegers van 1944. Hij zal zeggen: met zulke woorden, Adolphus Venator, maak je Thijs Booy niet nijdig, want, man, ik weet het, de goele S.O.S.-roeper zegt: de ware Roeper is „ganz anders als ich“. Dus — het doet me niks, dat een Adolphus Venator mij onder den neus wrijft, wat ik iedereen te verwerken geef.

Accoord: Booy wordt niet nijdig.

Maar waarom wordt hij nooit eens vrolijk, als er mensen zijn, die protesteeren tegen dat weggagen, waaraan hij zelf meedoet, en om formules, waar hij geen sikkepit om geeft — zie hieronder??

Waarom scheldt hij zichzelf qua kerkjager, (want hij doet toch mee) en zijn medejagers nu eens niet op zijn geniale, ongelooflijk-knappe manier de huid vol, als ze smalend zeggen: die lui, die tegen de groote schoonmaak van 1944 protesteerden, die lieden aan een „schorsingscomplex“, als ze al maar daar over kankeren, dat ze geschorst zijn, plus de rest? Waarom is Thijs Booy zóó rustig onder al dat krijshen over nood, en S.O.S., en toch weer S.O.S. tegen S.O.S.-ploegen? Zóó rustig, dat hij geen stemmen hoort, die volhardend zeggen: dát is het, zóó is het? Hier is de nood?

Ik geloof, dat ik weet, waarom het is.

Het is, omdat hij zonder namen schrijft, en tóch maar amen roept. Hij heeft een type voor den geest, het is het type van Fortuna Panthea Inversa, Fortuna Panthea was een combinatie van alle tot één klits saamgebrachte goden uit den tijd van 't hellenisme. Nu heeft Thijs Booy een Fortuna Panthea Inversa gemaakt, een omgekeerde Fortuna Panthea. Een beeld, een eenheidsbeeld van alle saters en demonen bij mekaar. Ze hebben allemaal hun eigen naam verloren. Ze vormen het Type van het satanische type. En nu zegt hij tot zijn publiek in 't donker, dat in de zaal gespannen toekijkt, ademloos bij den rede-naar met zooveel spraakwater: dat eenheids-type is de daemon, die julle dwars zit; en wederom tot het publiek: en naar zijn beeld en zijn gelijkenis zijn julle allemaal minnaars; en riep nou toch eens weer om moeder.

Móeder, waar is die? zoo brult misschien, misschien een heel enkele, die Thijs Booy gelezen heeft. Niet één uit die velen die hem brieven met vragen schrijven. (Thijs Booy krijgt honderden van die brieven met vragen, vertelt hij). Neen, één die het echt benauid heeft? Waar is dan Moeder? zal hij volhouden. Het antwoord zal luiden: moeder heeft het heel erg te kwaad met Fortuna Panthea Inversa; maar doe nu net als Ella zei: roep harder, misschien wordt ze wel wakker. Mutterdämmerung!

Het ongeluk is alleen maar: moeder krijgt geen naam bij Thijs Booy. Hij snakt naar moeders genezing; maar hij denkt, dat ze dan weer lijken moet op Fortuna Panthea: de versmelting van alle goden en deugden, zonder één naam, zonder één eigen naam. Geen namen, Amen!

Dat vindt hij genezing. Hij snakt naar den dag, waarop na de titels Afscheiding en Doleantie die van Hereeniging de historie der Hervormde Kerk binnenflitst; den dag dat Hervormden en Gereformeerden één Synode hebben, één doopvont, één Avondmaalstafel, één naam (zonder distinctie, zonder eigen namen dus). Amen. Den dag dat er gereformeerde stemmen opklinken in den Wereldraad 151/2). Den dag, waarop de jongere gereformeerden zich meer gaan interesseeren voor de Hervormde kerkvernieuwing (alsof dat een genezing van moeder was, inplaats van haar Katzwijm, met Groote K). Den dag, dat de gereformeerde isolementsadat en de antiheseisrampen blootgesteld worden aan den brekend en bouwenden storm van den Heiligen Geest. Den dag, dat Barth — nou komt het, want die man heeft alle namen ontsaamd, hij is de man van namen zonder namen, amen — dat Barth, ja, het staat er warempel, in gereformeerde kring niet langer de wrijfpaal is, om niet te zeggen (en toch te zeggen) het urinoir, dat de identificatie van kerk en politieke partij ophoudt.

Ik denk, dat dit laatste „dat“ geen betrekkelijk voor-naamwoord is, en dat „ophoudt“ hier niet beteekent: „overeind houdt“, maar „een einde neemt“. En dat bedoeld is: „den dag dat die identificatie ophoudt“. En daarom houd ik met citeeren op.

Maar als Thijs Booy, toch maar heerlijk vrijgemaakt van onze scheurmakers, die op één punt deden waar hij om „roept“ (n.l. zeggen: we willen Thijs Booy niet laten binden mee door onze schuld), als Thijs Booy, vrijgemaakt van ons, die hij trouwens prachtig negeert, beweert, dat hij met de zijnen veel meer den Hervormden kant uit moeten kijken (149), en als hij dat zegt op het oogblik, dat de Hervormde Kerk alle namen die echte namen